

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ-ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ-Γ ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗ Ν.ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ανθρώπινα δικαιώματα, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός

Της Louise Arbour/ Υπάτης Αρμοστού του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η φτώχεια είναι συχνά η αιτία αλλά και το αποτέλεσμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρ' όλα αυτά, η σχέση ανάμεσα στην ακραία ανέχεια και στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει στο περιθώριο του πολιτικού διαλόγου και των αναπτυξιακών πολιτικών. Προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή σε αυτήν την τόσο καίρια, αν και συχνά παραμελημένη σχέση, η φετινή Διεθνής Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 10 Δεκεμβρίου, είναι αφιερωμένη στον αγώνα κατά της φτώχειας. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να αποτελέσει μόνο μια ευκαιρία για προβληματισμό, αλλά και μια έκκληση προς τις κυβερνήσεις και τις οργανώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να διασφαλίσουν για όλους μια ζωή με αξιοπρέπεια.

Όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα -η ελευθερία του λόγου, το δικαίωμα της ψήφου, το δικαίωμα στην τροφή, στην εργασία, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση- είναι βαρύνουσας σημασίας για τον φτωχό πληθυσμό καθώς η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέονται άμεσα με τις διακρίσεις, την άνιση πρόσβαση σε πόρους και ευκαιρίες, τον κοινωνικό και πολιτισμικό στιγματισμό.

Προσπάθεια για εκπαίδευση

Η αποστέρηση των δικαιωμάτων τους, καθιστά πιο δύσκολο για τα φτωχά κοινωνικά στρώματα να συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας και να έχουν πρόσβαση σε βασικούς πόρους και υπηρεσίες. Σε πολλές κοινωνίες, η προσπάθεια των φτωχών ανθρώπων να απολαύσουν τα δικαιώματά τους στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση παρεμποδίζεται, απλώς και μόνο επειδή δεν διαθέτουν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα. Αυτό, με τη σειρά του, παρακωλύει τη συμμετοχή τους στη δημόσια ζωή, τη δυνατότητά τους να επηρεάσουν τις πολιτικές που τους αφορούν και την προσφυγή τους σε ένδικο μέσα για την αποκατάσταση της αδικίας.

Εν ολίγοις, φτώχεια δεν σημαίνει μόνο ανεπαρκή εισοδήματα και υλικά αγαθά, αλλά και έλλειψη πόρων, ευκαιριών και συνθηκών ασφάλειας, έλλειψη που υπονομεύει την αξιοπρέπεια και κάνει τους φτωχούς ακόμη πιο ευάλωτους. Η φτώχεια έχει να κάνει επίσης με την εξουσία: καθορίζει το ποιος την ασκεί και ποιος όχι, τόσο στη δημόσια ζωή όσο και στην οικογένεια. Το να φτάσει κανείς στην καρδιά του σύνθετου πλέγματος των σχέσεων εξουσίας στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πεδίο είναι κρίσιμης σημασίας για την κατανόηση και αντιμετώπιση παγιωμένων μορφών διακρίσεων, ανισοτήτων και αποκλεισμών που καταδικάζουν τα άτομα, τις κοινωνίες και τους λαούς σε πολλές γενιές φτώχειας.

Εν τούτοις, η φτώχεια συχνά θεωρείται ως μια λυπηρή αλλά τυχαία κατάσταση ή ως ένα αναπόφευκτο αποτέλεσμα αποφάσεων και γεγονότων που διαδραματίζονται κάπου αλλού, ή ακόμη ως μια κατάσταση για την οποία αποκλειστική ευθύνη έχουν όσοι την υφίστανται.

Μια συνολική προσέγγιση με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν θα αντιπαλέψει μόνο τους μύθους και τις λαθεμένες αντιλήψεις γύρω από τον φτωχό πληθυσμό, αλλά θα βοηθήσει, κι αυτό είναι ίσως σημαντικότερο, στην εξεύρεση βιώσιμων και δικαιότερων λύσεων, ικανών να οδηγήσουν στην εξάλειψη της φτώχειας.

Αναγνωρίζοντας τη ρητή υποχρέωση των κρατών να προστατεύουν τους πληθυσμούς από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η προσέγγιση αυτή υπογραμμίζει την ευθύνη των κυβερνήσεων για τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος που θα προάγει την κοινωνική ευημερία.

Επιπλέον, δίνει την ευκαιρία στους φτωχούς ανθρώπους να συμμετάσχουν στη διαμόρφωση πολιτικών για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους, και να καταφύγουν σε ένδικα μέσα όποτε τα δικαιώματα αυτά καταπατούνται.

Υπάρχουν οι ισχυρές νομικές βάσεις για μια τέτοια προσέγγιση. Όλα τα κράτη έχουν επικυρώσει τουλάχιστον μια από τις επτά βασικές διεθνείς συμβάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ το 80% έχουν επικυρώσει τέσσερις ή και περισσότερες. Επιπλέον, η διεθνής κοινότητα έχει συνυπογράψει τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας, οι οποίοι θέτουν ξεκάθαρους στόχους για κοινή διεθνή δράση, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η φτώχεια και η περιθωριοποίηση. Η Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής του ΟΗΕ το 2005 επαναβεβαίωσε αυτή τη δέσμευση.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

«Στην κοιλάδα με τους ροδώνες» Νίκος Εγγονόπουλος

«Αλήθεια -των αδυνάτων αδύνατο
ποτές δεν εκατάφερα να καταλάβω /
αυτά τα όντα που δεν βλέπουνε
το τερατώδες κοινό γνώρισμα τ' ανθρώπου /
το εφήμερο της παράλογης ζωής του
κι ανακαλύπτουνε διαφορές
γιομάτοι μίσος διαφορές
σε χρώμα δέρματος /φυλή / θρησκεία»

ΘΕΜΑ Α

Να παρουσιάσετε μέσα σε 60-70 λέξεις, τη σχέση της φτώχειας με τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως φαίνεται μέσα από το κείμενο 1   μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

Ποιό είναι το κεντρικό θέμα/ ζήτημα που θέτει το κείμενο 2; (50-60 λέξεις)

μονάδες 15

ΕΡΩΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ποιος είναι ο τρόπος και τα μέσα πειθούς, που επισημαίνετε στο κείμενο 2;

(να αναφερθείτε στο κείμενο, δίνοντας παράδειγμα)

μονάδες 15

ΕΡΩΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

Α. Να βρείτε και να γράψετε τα δομικά μέρη της παραγράφου που ακολουθεί (κείμενο 1)
μονάδες 4

Β. Να καταγράψετε τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου από το κείμενο 1 που ακολουθεί και να τον αιτιολογήσετε, με αναφορά στο κείμενο   μονάδες 6

<<Η φτώχεια είναι συχνά η αιτία αλλά και το αποτέλεσμα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρ' όλα αυτά, η σχέση ανάμεσα στην ακραία ανέχεια και στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμένει στο περιθώριο του πολιτικού διαλόγου και των αναπτυξιακών πολιτικών. Προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή σε αυτήν την τόσο καίρια, αν και συχνά παραμελημένη σχέση, η φετινή Διεθνής Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 10 Δεκεμβρίου, είναι αφιερωμένη στον αγώνα κατά της φτώχειας. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να αποτελέσει μόνο μια ευκαιρία για προβληματισμό, αλλά και μια έκκληση προς τις κυβερνήσεις και τις οργανώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να διασφαλίσουν για όλους μια ζωή με αξιοπρέπεια>>.

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο είναι το κεντρικό θέμα του κειμένου 3 και με ποιες γλωσσικές επιλογές το αναδεικνύει; (100-150 λέξεις) μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον αναπτυγμένο κόσμο και στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι εμφανέστατη στις μέρες μας. Με αφορμή αυτό το δεδομένο και αξιοποιώντας και στοιχεία των τριών κειμένων, να γράψετε ένα άρθρο, που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας και θα αναφέρεστε στις αιτίες καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και στις λύσεις που θα μπορούσαν να ενεργοποιηθούν για τον περιορισμό τους, μέσα από τη λειτουργία των θεσμών (350-400 λέξεις) μονάδες 30